

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Socializem in zasebna lastnina.

Ko je prvi človek ograbil kos zemlje in jo smatral za svojo lastnino, je bila s tem dana podlaga privatni posesti. Dokler je bil človek nomad, ni imel nepremične privatne lastnine. Ko se je naselil na enem gotovem mestu, si osvojil zemljo in jo obdeloval, je postal gospodar. In tem so bili potrebni hlapci in sužnji. In tako je šel razvoj naprej, vedno na podlagi privatne lastnine, vedno v znamenju boja med hlapcem in gospodarjem, v današnji kapitalizem. Privatna posest je rodila potrebo sužnjev, tlačanov, hlapcev in sedaj delavcev. Človeštvo pa je napredovalo; izkoriščani in zatirani so spoznali, da se jim gode krivice, pa so se pričeli upirati. Vsa zgodovina je polna takih bojev. In tudi v tem oziru smo napredovali. Spoznali smo, da leži vzrok za izkoriščanje in zatiranje v privatni lastnini, in poridil se je nauk socializma.

Jasna in veličastna je misel socializma. Socialisti konstatirajo, da so po imetju današnji ljudje razdeljeni na dva razreda. Eden teh razredov, delavski razred, pa je prisiljen, da se za mezdo prodaja drugemu razredu, ki poseduje delovna sredstva. In mnogokrat ni delavcu niti mogoče prodati svoje delovne moči, kakor je na primer to sedaj, ko pohajkuje na milijone ljudi po vseh delih sveta in be-
rači za delo.

Proletarci nimajo svojih tovarov, nimajo strojev, nimajo sirovin, nimajo niti polja, da bi ga obdelovali. Vsa ta sredstva poseduje drugi razred, ki najema delavskega, da mu proti plačilu robota. Razred, ki ima tovarne, polja, stroje, rudnike in denar, ne dela, ali vendar se mu izborno godi. Ta razred sprejema čisti dobiček, najemnino za polje, za stanovanja, obresti vrednostnih papirjev, dividende, dohodke iz obligacij ter podjetniški in trgovski dobiček.

Nobenega dvoma ni, da ne dobe tisti, ki delajo, za svoje delo toliko, kolikor bi morali dobiti, kajti če bi dobili, bi ne bilo vsakojakega pomanjkanja med delavskim ljudstvom. Pravice ni! Z meznim delom postanejo uslužbenci odvisni od delodajalcev. In prav tako, kakor ni v mestu tovarov za delavce, ni na deželi zemlje za najemnike in male kmete. Na tisoče in tisoče kmetov obdeluje še danes zemljo, ki ni njihova; oni so le najemniki in produkt svojega dela morajo deliti s tistimi, ki so posestniki zemlje; in ti posestniki ne orjejo in ne sejejo, pa vendarle žanjejo. Rudar in preinogar garata v rovih, vedno jima preti smrtna nevarnost — lastnik rogov pa si z dobičkom, ki mu ga napravljata rudar s težkim delom, sladi svoja poželenja. Ničesar mu ne manjka, dasiravno ne dela. Rudar, ki se muči leta in leta, pa živi v vednem pomanjkanju. Od življenja nima drugega, kakor naporno delo, liranje, če dela, in pa spanje, ki pa je mno-

gokrat ravno tako utrudljivo kakor delo samo. Počitek zgaranih, skrbipolnih ljudi mnogokrat ni podoben počitku.

Cilj socializma je, da postanejo naravna bogastva in velika industrija ljudska last. Iz zasebnega premoženja naj se napravi narodno, občinsko, deželno, skratka družabno premoženje. Skupna last zemlje, tovarov, rudnikov in vseh predmetov, s katerimi se dela, izdeluje, predeluje, obdeluje in pridobiva, ter skupno delo vseh, ki so zmožni za delo in izdelovanje — to je cilj socializma.

Socializem ne bo delil, ampak hoče vse premoženje in vso zemljo spraviti v celoto, ki bo last vseh v uporabo vsem. Socializem pa hoče, da bi bilo na skupnem imetju skupno delo in da bi prejel vsako pravično nagrado za svoj trud.

S tem ciljem na vidiku so podružabili ruski revolucionarji vse cerkveno premoženje, naravna bogastva in veliko industrijo ter zemljo, ki je bila deloma razdeljena med kmete in je deloma ostala v posesti države.

Zavedni proletarij ve, da je svobodno delo mogoče le tedaj, kadar postane vse imetje last družbe namesto današnje zasebne lastnine. Dokler bodo posamezniki in posamezni razredi meli v rokah proizvodna sredstva (tovarne, zemljo, rudnike itd.), do tedaj bo tudi peščica kapitalistov vladala nad velikim številom delavcev, do tedaj bodo množice izkoriščane po posameznikih. Skupna last je torej potrebna, da se individuum (oseba) osvobodi. Od tod je torej ta velika kolektivistična ideja, glavna točka socialističnega nazora.

Socialistična stranka se odlikuje v tem, da je zastopnica neposedejočih slojev. Ona teži za uvedbo splošne sreče, za odstranitev pomanjkanja in bede, za pravičnost in bratstvo. Dokler bo obstal delavski razred, ostane socialistična stranka razredna stranka, toda socialisti se bore za odpravo razredov, ker je kapitalistični razred vir vsega zatiranja, voien, kriz in mnogih drugih neprilik, ki izginijo, kadar se odpravi kapitalizem.

Socialistom je poznano, kako se je zasebna last razvijala v zgodovini. Z odstranitvijo suženjstva je izginila privatna last nad ljudmi, nad sužnji. Sužnji, robotniki in njih družine so pač bile zasebna last svojih fevdalnih gospodarjev. Tlačan se ni smel samovoljno preseliti iz kraja v kraj, ni se smel ženiti brez dovoljenja grajščaka in stavili so mu razne druge ovire. Šele francoska revolucija je proglasila ljudske pravice in razglasila, da se rodi vsak človek kot svobodno bitje! Tlačanstvo nove dobe, tlačanstvo v sedanjih časih pa je mezdno delo. Prej so bili kmetje tlačani svojim gospodarjem grajščakom, sedaj sta pa tovarniški in poljski delavec tlačana tovarnarju in zem-

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 10 Din.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

liskemu veleposestniku. Kakor je suženjstvo in tlačanstvo prešlo, tako preide tudi mezdno delo. Na njegovo mesto pa mora priti svobodno delo, ki bo dalo delavcu njegov pošten, pravični zaslužek. Nova last bo ljudskega, občinskega, kooperativnega značaja, kljub temu pa bo individualna. Noben individuum, noben posameznik ne bo izkoriščan od drugih. Izginila bo tiranija denarne aristokracije, vladanje veleposestnikov pa že izginja. V Rusiji je ni več, v drugih državah se z zadnjimi silami upira.

Privatno lastništvo proizvodnih in distributivnih sredstev se mora odpraviti. V interesu vsega človeštva, razun male skupine, je, da se odpravi. Za ta cilj se bojuje socializem. Za ta cilj izobrazuje delavske mase in jih pripravlja za naloge, ki jih prinaša družabni preobrat.

Brezposelnost mora izgniti. Pomanjkanje je posledica sedanjega ekonomskega ustroja, slonečega na privatni lastnini; dasiravno je blaga dovolj, vlada pomanjkanje le med delavskim slojem, ker nima sredstev, da si nabavi potrebščin. Pomanjkanje ne bo več, kadar se odpravi privatna lastnina in s tem profitarški sistem. Živil se producira na svetu več, kot pa jih more porabiti današnje človeštvo. Kljub temu milijoni leto za letom stradijo, ker špekulanti, ki kontrolirajo živila, ista prodajajo le, če imajo pri takih kupčijah profit. Tak sistem, ki dopušča, da umre vsako leto na stotisoče delavskih otrok, žen in mož vsled pomanjkanja zdrave hrane, medtem, ko gnijejo ogromne zaloge, bodisi v skladiščih ali pa na poljih, se mora umakniti pravičnejšemu sistemu. Toda ne bo se umaknil brez bojev. Zato je naloga socialističnega delavstva, da organizira svoje sile, da se pripravlja in izobrazuje, kajti družba bodočnosti bo potrebovala inteligentno, socialno vzgojeno ljudstvo!

K ZAKLJUČKU GENOVSE KONFERENCE.

Štiri leta so zavezniki vodili vojno proti Rusiji z namenom, da zaduše revolucijo in vpostavimo carizem. Štiri leta so financirali bele armade Kolčaka, Denikina, Judeniča, Balakoviča, Petliure, Semjonova in Wrangla ter držali Rusijo zaklenjeno z blokado.

Opravili niso nič. Revolucija je bila močnejša kot vse bele armade in antantne ekspedicije. Pozabili so, da je francoska revolucija nekoč tepla in pretenla vso Evropo. Ljudstvo, ki ga zdrami revolucija, se ne da tako lahko upogniti.

Zavezniki so morali — dasi neradi — končno vtakniti meč v nožnico in poskusili so, da zadavijo Rusijo na drug način. Velika naravna katastrofa lakote ob Volgi jim je prišla kot nalašč. Rekli so si: Zdaj je naš čas. Rusi so gladni in lačen človek bo dal vse, kar ima, za skorjico kruha.

Povabili so rusko delegacijo v Genovo, češ, z diplomatičnimi triki jih bomo. Toda ruski revolucionarji so ravno tako dobri diplomatje kakor bojevniki v rdeči armadi. Povedali so zaveznikom brez diplomatičnih fraz:

»Nismo prišli semkaj kot premaganci. Zahtevate, da plačamo dolgove, ki jih je naredil car. Dobro. Plačajte vi nam, kar ste nam naredili škode z blokado in invazijami. Povrnite nam denar, ki ga je Rusija potrošila v vojni na vaši strani, ko je žrtvovala milijone mož in milijarde zlatih rubljev: plačajte, možje! Kadar plačate, tedaj mi radi priznamo dolgove, ki so beraška miloščina v primeri s tem, kar nam vi dolgujete!«

Vsa znamenja so pokazala, da so zavezniki v Genovi opravili ravno toliko kolikor so na ruskih frontah.

PREMIŠLJEVANJE OB BOJNI LADJI »GALEB«.

Pred kratkim so v Dalmaciji slovesno spustili v morje bojno ladjo »Galeb« z neverjetnimi ceremonijami, ki so nas priče zopet opravičeno spominjati srednjega veka. Vladno časopisje je pisalo o tej bojni ladji na dolgo in široko. Zato smo se namenili, da bomo tudi mi spregovorili o bojnih ladjah, ki se tako postarajo od dneva do dneva, ko so zanj položili dno, pa do dneva, ko jo spuste v morje, da ne spadajo naenkrat nič več med »moderne« ladje. Zakaj jih torej grade?

Zadnja washingtonska pogodba je sicer za kratko dobo ustavila gradnjo morskih velikanov, ki se postarajo še predno so dorasli. Zakaj torej še niso ustavili gradnje bojnih ladij za vedno?

Narodi se še niso spametovali, da so take reči nepotrebne. Kadar bodo narodi postali pametni, ne bodo gradili več bojnih ladij, ampak iz jekla, ki gre za bojne ladje, bodo delali poljske in druge stroje, ki bodo služili produkciji in ne uničevanju. Z denarijem, ki je šel za bojne ladje, bi evropski narodi že davno lahko sprememili barja in suhe pokrajine v svetoče vrtove in rodovitna polja. Uravnali bi lahko reke in zgradili vodna pota za prevažanje blaga. Izvršili bi lahko marsikaj, o čemer narodi še danes sanjajo.

In zakaj vendar grade bojne ladje, če ne nosijo človeštvu koristi?

Svet je še vedno blazen in človeška civilizacija in kultura se še ni razvila tako daleč, da bi vplivala na merodajne kroge, da bi nage oblačili, lačne nasičevali in skrbeli, da bi vsi ljudje prebivali v zdravih stanovanjih in ne železniških vagonih kakor se to še danes godi. Današnja civilizacija in kultura ni civilizacija in kultura, temveč je še daleč od tega, kar razumemo pod pravo civilizacijo in kulturo. Zato tudi nimamo pravice bahati se, da smo civilizirani in kultivirani ljudje.

Politične vesti.

+ **Modro gospodarstvo belgrajske vlade.** Na četrtkovni seji finančnega odbora so ugotovili primanjkljaj ki znaša zaenkrat okoli 740 milijonov in ki ga bodo pokrili s povišanjem železniških tarif za 50%, s posebnim davkom na železniške vozovne listke, s povišanjem trošarine in raznih taks ter s povišanjem carine na luksuriorno blago. Obetajo se nam torej zlati časi, ker bomo gotovo še deležni različnih podobnih dobrot.

+ **Millionsko poneverjenje pri zagrebškem čekovnem uradu.** V Zagrebu

so pri čekovnem uradu prišli na sled velikemu poneverjenju, ki znaša 2.300.000 dinarjev. To vsoto je poneveril kontrolni organ Gojko Mikolj, ki je dal te zneske nakazati na Dunaj in jih potem tam sam dvignil. Prijeti ga dosedaj še niso mogli, ker je pravočasno izginil v inozemstvo.

Simpatijska splošna stavka v Pragi. V petek, 19. t. m., je izbruhnila v Pragi splošna stavka v znak simpatij s stavko koivnarjev. Od stavke so bili izzeti le železnice, elektrarne, vodovod in plinarna. Sicer pa niso obratovala ne drž. podjetja in tudi ne privatna. Vojaštvo in orožništvo je bilo pripravljeno, toda do izgrediv po dosedanjih poročilih ni prišlo.

ČIČERIN O ZLOGLASNEM GENERALU WRANGLU.

Pred zaključkom genovske konference, ki se je zaključila v petek 19. t. m., je izpregovoril Čičerin, vodja ruske delegacije tudi o generalu Wranglu, ki se pripravljala na vpad v Rusijo v smeri bogatih kavkaških petrolejskih vrelcev. Čičerin je predložil celo dokumente, iz katerih je jasno razvidno, da pripravlja general Wrangel akcijo proti sovietski Rusiji. Ker država SHS ni bila zastopana v politični podkomisiji, se seveda ni mogla braniti Čičerinovih očitkov. Pray gotovo pa se bo sedaj oglasil naš zunanji minister Ninčič, ki bo najbrže ponovno izjavil, da je zloglasni general Wrangel za našo državo samo »odlični ruski izseljenec«. Toda vloga tega ruskega carističnega »izseljenca« je zelo čudna, če pomislimo, da je poslal pred kratkim Bolgarski, kakor da je suveren ruske države, spomenico, v kateri ostro protestira proti bolgarskemu postopanju z njegovimi ljudmi. V tej spomenici opozarja caristični general Wrangel na leto 1878., ko je nastala Bolgarska s pomočjo ruske krvi. Toda Bolgarska se ze slabo izkazala za podeljene ji dobrote. Dvignila je leta 1915. celo orožje proti Rusiji. Zato pa se general Wrangel nadeja, da ne bo Bolgarska nič več nastopala s tako nevtralityeto. Ta protestna brzojavka dokazuje, da je Wrangelova nestrannost brezmejna in da je že skrajni čas, da odpravi belgrajska vlada vendar že enkrat paševanje tega ruskega krvnika! To je dolžna predvsem zaradi svojih državljanov, ki morajo plačevati milijone za ruske propalice, ki bi prav lahko ostali v Rusiji, če bi jim bilo do resničnega dela. S tistimi milijoni, ki jih izdaja belgrajska vlada za Wrangelovce, pa naj bi podprla bedno delavstvo, ki živi naravnost suženjsko v sedanjih nadvse pričakovanju kritičnih časih!

Dnevne vesti.

Vprašanje na ministra za šume in rude. Rudarji so po dolgoletnem boju dosegli, da se jim je izplačeval zaslužek namesto mesečno štirinajstdnevno. Za rudarje je bila to velika udobnost v njihovem rodbinskem gospodarstvu. In to udobnost uživajo tudi še sedaj v vseh premogovnikih razen v državnih premogovnikih v Velenju in Zabukovci. Dasi je tudi veleniskim ter zabukovskim rudarjem še po sedaj veljavnem zakonu štirinajstdnevno izplačevanje zaslužka zagotovljeno, so v zadnjem času v teh premogovnikih brez vsake podlage pričeli zopet z mesečnim izplačevanjem. Iz tega razloga je narodni poslanec sodrug Tokan postavil na ministra za šume in rude sledeče vprašanje:

Gospod minister, pri državnih premogovnikih v Velenju in Zabukovci v

Savinjski dolini je obratno vodstvo tam zaposlenim rudarjem naznanilo, da se s 1. aprilom 1922 ukine do tedaj veljavno 14dnevno izplačevanje zaslužka in da se namesto tega od navedenega datuma uvede mesečno izplačevanje zaslužkov. Ker je ta ukren povzročil med prizadetim delavstvom skrajno nejevoljo. Vas gospod minister vprašam, kakšni razlogi so bili merodajni za to izpremembo ter če ste voljni ukreniti, da ostane stari sistem 14dnevnega izplačevanja, na katerega so rudarji v Sloveniji navajeni, še nadalje v veljavi.

Radovedni smo, kako bo gospod minister odgovarjal.

Gospodarstvo bolniških blagajin in uradništvo. Mnogo slišimo po shodih vseh vrst o raznih nagradah generalnemu štabu bolniških blagajin in tudi v listih tega ne manjka. Res je čudno, človek končno kar nehoti mora verjeti, čeravno mu na noben način ne more iti v glavo, ker namješčenici bolniških blagajin nič ne vedo v tem. Glavno, kar vedo, je to, da so zadovoljeni z družinami do ušes in da bodo v najkrajšem času morali hoditi razcapani po cestah, čeprav jim službeni red predpisuje, hoditi oblečeni lepo in kot uradnikom primerno. Obetajo nam res že dolgo časa večje plače, in sicer že celo od lanskega leta, ali do danes je ostalo samo pri umazanih obljubah. Vprašamo enkrat za vselej, ali nam nameravate sploh izboljšati naš obupni položaj, ali nas pa nameravate imeti zamo za norce? Sicer se bomo to v najkrajšem času enkrat za vselej prenovedali. Res je, da za generalni štab ne manjka denarja in ni prav nič čudno, če ga trgajo po tistih, ker denar deliti, voziti se v avtomobilom in uradništvo šikanirati, je prav lepo, toda tudi uradništvo prihaja k pameti in ne bo več dolgo verjelo Kocmurjevim frazam. Prihodnji prvi maj nas ne hoste več imeti tako na špagi kakor ste nas imeli letos. Kaj poreče gospod Cigoj kot upravitelj k temu, ali mu je sploh kaj znano? O bolj zanimivih rečeh se še pogovorimo! Na svidenje pri volitvah. — Eden, ki mi smrdi taktika g. Kocmurja.

Uničenje 30.000 družin jugoslovanske narodnosti. Pod tem naslovom je včerajšnje demokratsko »Jutro« nasedlo na lični centrali Splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot v Ljubljani, ki je obdolžila mene, da sem jaz pisec članka pod gorenjim naslovom v nedeljski »Jugoslaviji«. Tako »Jutro« kakor invalidski centrali v Ljubljani se zahvaljujem za reklamo, ki mi jo prirejajo v delu za invalidsko vprašanje. Današnja »Jugoslavija« ugotavlja, da nisem jaz pisec članka, ki dokazuje, da hoče centrala invalidske organizacije samo iz osebnega sovraštva naprtiti podpisane krivdo za razne članke, ki so in bi bili proti njej naperjeni. V takem slučaju bi bilo priporočljivo, da me centrala postavi za cenzorja vseh slovenskih časopisov z nalogo, da preprečim vsako pisanje ali priobčevanje članke v časopisje, ki bi ne ugajali centralnemu odhodu. Torej, invalidi, vsemu, kar boste kie priobčili, bo kriv bivši predsednik Meznarič! Pridružujem se popolnoma vašemu mnenju, pišite in pišite toliko časa, dokler se vam vaše razmere ne izboljšajo. Verodostojne članke, pisane po vojnih invalidih, bom vedno zagovarjal povsod, zraven pa še rad prevzajem obdolžitve, da sem jih jaz pisal, ker živa polemika bo mnogo pripomogla do zdrave konsolidacije zaslepljenega invalidskega proletariata. To si naj zapomnijo vsi prizadeti, seveda tudi »Jutro« naj re-

vidira vbodoče došle članke, ki se tičejo osebnih napadov. — Ivo Meznarič, vojni invalid.

Ali naj priobčimo. Centrala Splošne organizacije vojnih invalidov v Ljubljani dolži prejšnjega predsednika sodr. Meznariča, da je on pisec člankov, ki so naperjeni proti njej. Nočemo delati krivice temu odboru, tudi sodr. Meznariču ne, zato raje vprašamo slavní odbor, kaj naj uredništvo stori s celo kopico došlih dopisov od raznih strani, pisanih od vojnih žrtiev? Ali jih lahko priobčimo, ne da boste zato bombardirali sodr. Meznariča?

Ljubljana.

V ljubljanski ubožnici si bivši gledališki vratar Koler in njegova soproga ne moreta skuhati niti zajtrka. Koliko bi bila olajšana njih usoda, če bi žena vso hrano sama kuhala! Tam so sicer k temu dani pogoj, toda kaj pomaga štedilnik v kuhinji, če na je več let popolnoma pokvarjen in zanemaren. Ali bi jima tu ne mogla iti občina nekoliko na roko? V ubožnici sedaj beli zidar hišnikovo stanovanje. Ali ne bi mogel za silo popraviti tudi štedilnik.

Naša dolžnost je, da podpiramo kulturno stremenje in delovanje naše jugoslovanske omladine. Tei svoji dolžnosti zadostimo, če se v največjem številu odzovemo vabilu zagrebskega akademskega društva »Mladost« in posetimo njegov koncert jugoslovanskih moških zborov v ponedeljek, 22. maja v Filharmonski dvorani. »Mladost« je na glasu kot eden najboljših moških zborov v Jugoslaviji. Ta spored poje tudi na koncertni turneji, katero priredi po raznih mestih Anglije. Več makati. Vstopnice v pisarni »Glasbene Matice«.

Društvo sluš. fil. fak. priredi v nedeljo, dne 21. t. m. ob 10, na ljubljanski univerzi v zbornici javno predavanje. Predava g. univ. prof. dr. Hauptman »O prirodi in zgodovini v jugoslovanskem razvoju«. Vstop vsakemu dovoljen.

Gledališkim abonentom reda A in D. Operna predstava »Lakmé« v soboto, dne 20. t. m., se ne vprizori za red D temveč za red A. Ker se je oglasilo za poletni abonma premalo abonentov, se strnejo od 21. t. m. dalje sledeči abonmaji: A in E ter B in D. Tako se igra v ponedeljek, 22. t. m. komedija »Madame Sans Gene« za red B in D.

Iz gledališke pisarne. V soboto, dne 20. t. m. igra vloge Napoleona v komediji »Madame Sans Gene« g. Danilo. Predstava se vrši izven abonmana.

Celje

G. Westen in hodnik drž. ceste. Kolikor vemo, g. Westen ne misli pristati na pravične zahteve delavcev — kar pa še ni vse. Stražijo in varujejo ga jugoslovanski stražniki po liberalnem navodilu, kakor da ne bi imeli drugega dela. Kako celjska demokratska gospoda neznano kriči in zabavlja če sliši koga nemško govoriti! Gorje dotičniku, takoj je proglašen nemčurjem in izdajalcem. Ali niste vi sami največji izdajalci slovenskega ljudstva, ki ga tako vabite pod vaše ogabno okrilje? — To si bomo tudi zapomnili za volitve! — Ali nima celjsko policijsko ravnateljstvo prav nobenega drugega dela, kakor stražiti oholega Prusa? Če je res, kar smo zvedeli od neke strani, da g. Westen plačuje stražnikom 25 K od ure, potem se pa že — splača. Koliko pa plačuje tudi polic. ravnateljstvu? Na podlagi predpisa oblastev ne sme po hodniku ob drž. cesti Celje-Zalec nihče kole-

sariti in živine goniti. Pa kdo se za to briga? Policija, ki ima svoj rajon do mostu čez Ložnico, najmanj! Ali kdaj vidiš tam stražnika? Najbrže je do Ložnice predaleč, vendar pa do g. Westna tudi ni blizje. Po hodniku ob drž. cesti Celje-Zalec je tako nevarno hoditi, da gre marsikateri raje po sredi ceste. Kolesarji kar trumoma drve po hodniku in vsak dan se pripeti, da kak kolesar podere žensko ali otroka, navadno prav usodepolno. Kje ste, za to poklicani organi, da napravite red? Kakor mi je osebno znano, je lansko leto drž. cestar tozadevno še precej strogo nadziral, toda letos niti enkrat nisem opazil, da bi bil katerega opozoril na prepoved. Kaj je žnjim, da se ne drži reda in predpisov? G. okrajnega glavarja prosimo, naj državnega cestarja strogo opozori, da bo vsaj on pazil na pravo uporabo cestnega hodnika. Neprimerno boli odgovarjajoče občnemu blagru bi bilo, če bi g. glavar zapovedal policiji nadzirati cestni hodnik in državne ceste, ki so na njih mimoidoči vedno bolj ogroženi življenja, kot pa stražiti domišljavega Prusa. Če bi v neposredni bližini hodnika hodil vedno en stražnik, bi bili pešci popolnoma varni, predrzneži pa bi morali plačati kazen, s čimer bi brezdvomno prišla v državno blagajno prav lepa vsota denarja. Opažamo pa, da se tudi drž. uslužbenci vozijo po hodniku, namesto da bi dajali vsem drugim vzgled. Vsak si misli, če ti vozijo, ki jih država plačuje, zakaj ne bi si lastil take pravice tudi jaz?! — Torej, državni uradi, zganite se! — Celjan.

Pozor! Kdor hoče iz svoje hišere napraviti dobro šiviljo, naj je ne da nikamor drugam učiti kot pa edino gu. Ivčetu Bizjaku v Celju. Sicer se tam delajo lepe reči, ali mlade deklice-vaijenke se nauče pri tem gospodu tudi premož spravljati v klet itd. Ne vemo, ali spada tudi to v šiviljsko obrt. Nič bi se ne zgražali, če bi to delo pustil opravljati po fantih, čeravno stoji na vsakem vogalu po več takih, ki čakajo na podobna opravila; ali, da se ta gospod, kateri ima toliko govoriti o raznih delavskih zavodih, kakor bi bil delavstvu najboljši zaščitnik, poslužuje mladih in slabotnih deklic za taka dela, to pa je čisto enostavno — nesramno. Ali se kaj jezite, g. mojster, da vse vidimo? Izrazit strankar.

Iz dosedaj še neimenovanega kraja so se izjavili nekateri gospodje, ki bi morali biti najbolj mirni, da resolucija celjske Strokovne komisije ne odgovarja popolnosti, oziroma da hoče njih vrste ljudi še bolj zatirati. To je velika laž. Če ne razumejo proletarskega glasila popolnoma, naj bi se glede pojasnil obrnili na organizatorični urad, ne pa na urad avtonomne oblasti. Če pa se tega sramujejo, potem najbrže niso taki kakršne danes zahteva delavski razred, temveč so zastrupljeni sužnji enega komandanta. Če se ne sramujete, obrnite se naravnost na imenovani urad pod resolucijo. Če ste čisti in zavedni sodrugi, ne bojte se ga.

Sodrugi, pozor! V ponedeljek, dne 22. maja zvečer ob 8. se bo vršil občni zbor najemniške organizacije v mali dvorani »Narodnega doma«. Sodrugi, ali veste, da nimate nikogar, ki naj bi vas ščitil pred hišnimi gospodari ali pri oblastih, katere so še vedno zmožne, da potom advokature postavijo na cesto danes eno, jutri drugo — seveda delavsko — družino. Ustanovili smo to organizacijo že lansko leto, toda večji gospodje — reveži v tem oziru — so nekoliko boli od strani gledali to organizacijo, ker je obstojala iz samih delavcev, in so hoteli ustanoviti svojo na-

jemniško organizacijo, toda to dejanje se jim je sijajno izjalovilo. Računajo pa še vedno na svoj uspeh, in sicer pri občnem zboru. Raditega opozarjamo vse člane te organizacije, da pridejo vsi do zadnjega na občni zbor, da bomo sklenili sklepe, ki bodo v splošno korist, ne pa nasprotno.

Parlamentarnemu klubu v vednost. V četrtek 18. maja zjutraj je peljal voznik stavbenega mojstra g. Gologranca težko naložen voz gradbenega materiala iz Gaber proti mestu po desni strani ceste, kakor je predpisano. Za voznikom pa prijaše srbski kapitan na konju kot poveljnik približno 200 vojakov, katere je najbrže vodil na vežbališče in zakriči nad mirnim voznikom. Kaj je kričal, tega voznik ni razumel, ker zna samo slovensko in če bi ravno razumel, nima vojaški oficir žnjim prav nič opraviti. Toda, glejte, nenkrat skoči kapitan raz konja, potegne sabljo iz nožnice in udari mirnega blapca po glavi, da se mu je na levi strani obraza pokazala kri. Čeravno je rana neznatna (sicer tudi ne gre za rano), vprašamo, kje se je častnik naučil oljke. Naj gospod kapitan nikar ne pozabi, da ni v Albaniji, temveč v Sloveniji, in da pri nas ne poznamo pozdravov s sabljo po glavi. Poizvedeli bomo njegovo ime in potem zahtevali od naših sodrugov poslancev, naj ukrenejo potrebno pri merodajnih krogih, da se taki ljudje odstranijo, če se ne morejo prilagoditi naprednim razmeram. Več opazovalcev.

Iz strok. gibanja.

Trbovlje. Podružnica Unije slovenskih rudarjev v Trbovli vabi vse svoje člane na diskusijo, katera se bo vršila v soboto, 20. maja ob 4. popoldne v prostorih »Delavskega doma«. Nečlani nimajo vstona. — Predsednik.

Vestnik Svobode.

Šahovski odsek »Svobode« v Šiški. Jutri, 20. t. m. bodo ob 8. zvečer šahovske vaje. Točnost!

Trbovlje. Prihodnji teden, v torek, 23. t. m. otvori sodrug Tone Seliškar pod okriljem tukajšnje »Svobode« izobraževalni tečaj s predavanjem: »Pomen izobrazbe. Razvoj zemlje«. Predavanja se bodo vršila vsak torek ob 7. v »Delavskem domu«. Predavanja bodo sistematično urejena, tako da bodo imeli slušatelji jasn pregled celega razvoja človeške družbe in sploh človeštva. Vstopnina 1 Din. Sodrugi udeležujte se teh predavanj — zakaj, čim več človek zna, več velja!

Po svetu.

Oboroževanje na vseh koncih in krajih. V angleški dolnji zbornici je odgovarjajoč na neko interpelacijo rekel Chamberlain: »Anglija je sprejela ameriški predlog glede skrčenja mornarice pod pogojem, da to store tudi druge države. Toda Japonska si je obdržala oklopnico »Tutsu«, tako da ima sedaj dve enoti najnovejšega tipa, to sta »Mutsu« in »Magato«. Vsled tega je ravnovesje razbito in so na eni strani Zedinjene države prisiljene obdržati vrhu »Washingtona« in »Colrada« še dve oklopnici najnovejšega tipa, na drugi strani pa si mora Anglija zgraditi še dve enoti modernega tipa. Kakor vidimo se kapitalistične države v svojem imperialističnem pohlepu ne drže sklenjenih pogodb, kar je pri njih nekaj čisto razumljivega.

SODRUGI V LJUBLJANI IN OKOLICI POZOR!

Podružnica kovinarjev v Ljubljani je sklenila, da napravi o binkoštnih praznikih dvadnevni izlet na Jesenice, Bled in okolico, uakar opozarjamo vse sodruge v Ljubljani in okolici. Naprosili smo ravnateljstvo državne železnice za polovično vožnjo. Vse informacije daje s. Jankovič v tajništvu kovinarjev, Šelenburgova ulica 6, II. nadst. ki obenem tudi sprejema prijave.

UTRINEK.

Kapitalist tvega v podjetju del svojega imetja. Delavec tvega vse: svoje zdravje in življenje. Kljub temu ima kapitalist ves dobiček, delavec pa beraško palico.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh del svetla za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najboljše blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pegle, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K; puder za gospo v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampooon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši parfüm po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 252. Hrvaško.

Tesarskega polirja

prvovrstno kvalificiranega izvežbanega v otranju za železobetonske konstrukcije sprejme takoj „SLOGRAD“ d. d. tehnična pisarna v tovarni Keršič, Spodnja Šiška.

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri SEVER & KOMP, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Štev. 1429/15. ex 1922.

Razglas.

Veleprodajo soli v Sloveniji je uprava državnih monopolov v Beogradu oddala v zakup „Žitnemu zavodu“ d. z. o. z. v Ljubljani do konca leta 1923.

Veleprodajna mesta so: Ljubljana, Rakek, Kranj, Kočevje, Novomesto, Trebnje, Brežice, Celje, Slovenji Gradec, Maribor, Ptuj in Dolnja Lendova.

Podrobnosti razvidne so iz razglasa v Uradnem listu za Slovenijo.

Pokrajinska monopolska direkcija v Ljubljani, dne 16. maja 1922.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleskano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

STONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6

Prvovrstna

PUCH-KOLESA pnevmatike in vse potrebščine

kupite najceneje pri tvrdki

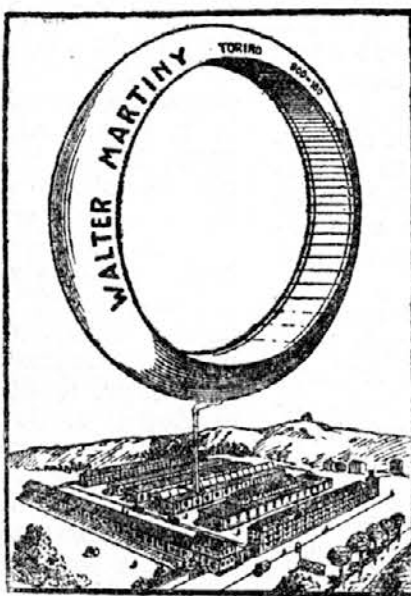
IGN. VOK,

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Za 2 dečka in 1 deklico (7-13 let)

iščem popolne oskrbe. Ponudbe pod „Moderna vzgoja“ na upravo „Napreja“.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.	Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. št. 133.	Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.
--	--	---

M. Kuštrin,

Tehnični, elektro-tehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny, Torino.

Hydraulična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Umetni

LED

Mesnega oddelka

Gospodarske zveze

v Ljubljani

v ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din 13.

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.